
ĐỀ CƯƠNG ÔN TẬP, CHUẨN BỊ BÀI MÔN NGỮ VĂN 12

***Dành cho HS tự ôn tập, chuẩn bị bài trong thời gian nghỉ học ngắn giữa sự
lây nhiễm của dịch Corona (từ ngày 23/3/2020)***

STT	TÊN BÀI	NỘI DUNG	GHI CHÚ
1	<i>Vợ chồng A Phủ</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Khái quát về nhà văn Tô Hoài. - Nỗi thống khổ của người dân miền núi Tây Bắc dưới ách thống trị của bọn phong kiến thực dân. Về đẹp tâm hồn, sức sống tiềm tàng mãnh liệt và quá trình vùng lên của đồng bào vùng cao. - Nghệ thuật xây dựng nhân vật sinh động, chân thực, miêu tả và phân tích tâm lí nhân vật sắc sảo tinh tế, lối kể chuyện hấp dẫn, ngôn ngữ mang phong vị màu sắc dân tộc, giàu tính tạo hình và đầy chất thơ. - Củng cố nâng cao kĩ năng tóm tắt tác phẩm và phân tích nhân vật trong tác phẩm tự sự. <p>* Chú ý: Sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị, giá trị hiện thực và giá trị nhân đạo của tác phẩm.</p>	HS xem tài liệu đã phát, học bài chuẩn bị kiểm tra
2	<i>Nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Đối tượng của bài nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi: tìm hiểu về giá trị nội dung và nghệ thuật của một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi. - Cách thức triển khai về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi - Tìm hiểu đề, lập dàn ý cho bài nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi. - Huy động kiến thức và những cảm xúc, trải nghiệm của bản thân để viết bài nghị luận về một tác phẩm, một đoạn trích văn xuôi. <p>* Gợi ý đề thực hành:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đề 1: Sức sống tiềm tàng của nhân vật Mị (Vợ chồng A Phủ - Tô Hoài). - Đề 2: Trong truyện ngắn “<i>Vợ chồng A Phủ</i>”, nhà văn Tô Hoài hai lần miêu tả nhân vật Mị ở nhà thống lí Pá Tra: <ul style="list-style-type: none"> Lần thứ nhất: “... <i>Lần lần mấy năm qua, mấy năm sau, bố Mị chết. Nhưng Mị cũng không còn tưởng đến Mị có thể ăn lá ngón tự tử nữa. Ở lâu trong cái khổ, Mị quen khổ rồi. Bây giờ thì Mị tưởng mình cũng là con trâu, mình cũng là con ngựa... Mị cúi mặt, không nghĩ ngợi nữa, mà lúc nào cũng chỉ nhớ đi nhớ lại những việc giống nhau, tiếp nhau vẽ ra trước mặt, mỗi năm mỗi mùa, mỗi tháng lại làm đi làm lại: Tết xong thì lên núi hái thuốc phiện; giữa năm thì giặt đay, xe đay, đến mùa thì đi nương bẻ bắp. Và dù lúc đi hái củi, lúc bung ngô, lúc nào cũng gài một bó đay trong cánh tay để tróc thành sợi. Bao giờ cũng thế, suốt năm suốt đời như thế.</i>” 	HS xem tài liệu đã phát, thực hành

		<p><i>Con ngựa, con trâu làm còn có lúc, đêm nó còn được đứng gãi chân, đứng nhai cỏ, đàn bà con gái nhà này thì vùi vào việc làm cả đêm cả ngày. Mỗi ngày Mị càng không nói, lù lù như con rùa nuôi trong xó cửa. Ở cái buồng Mị nằm, kín mít, có một chiếc cửa sổ một lỗ vuông ấy mà trông ra. Đến bao giờ chết thì thôi”...</i></p> <p>Và lần thứ hai: “... Ngày tết, Mị cũng uống rượu. Mị lén lấy hũ rượu, cứ uống ực từng bát. Rồi say, Mị lịm mặt ngồi đấy nhìn mọi người nhảy đồng, người hát, nhưng lòng Mị thì đang sống về ngày trước. Tai Mị văng vẳng tiếng sáo gọi bạn đầu làng.</p> <p>(...) Đã từ này, Mị thấy phơi phới trở lại, trong lòng đột nhiên vui như những đêm Tết ngày trước. Mị trẻ lắm, Mị vẫn còn trẻ. Mị muốn đi chơi... Bây giờ Mị cũng không nói. Mị đến góc nhà, lấy ống mỡ, xắn một miếng, bỏ thêm vào đĩa đèn cho sáng. Trong đầu Mị đang rập rờn tiếng sáo. Mị muốn đi chơi. Mị cũng sắp đi chơi. Mị quán lại tóc. Mị với tay lấy cái váy hoa vắt phía trong vách...”.</p> <p>(Tô Hoài – Ngữ văn 12, tập 2, Nhà xuất bản Giáo dục, 2015, tr 6 và tr 7,8).</p> <p>Phân tích nhân vật Mị trong hai lần miêu tả trên, từ đó làm nổi bật sự thay đổi của nhân vật này.</p>	
3	Vợ nhặt	<ul style="list-style-type: none"> - Tình cảnh thê thảm của người nông dân trong nạn đói khủng khiếp 1945 và niềm khát khao hạnh phúc gia đình, niềm tin vào cuộc sống, tình yêu thương đùm bọc giữa con người nghèo khổ ngay trên bờ vực của cái chết. - Xây dựng tình huống độc đáo, nghệ thuật kể chuyện hấp dẫn, nghệ thuật miêu tả tâm lí nhân vật đặc sắc. - Củng cố, nâng cao kĩ năng đọc - hiểu truyện ngắn hiện đại. <p>* Chú ý: Diễn biến tâm trạng của nhân vật Tràng, nhân vật người vợ nhặt, diễn biến tâm trạng bà cụ Tứ, giá trị hiện thực và giá trị nhân đạo của tác phẩm.</p>	HS xem tài liệu đã phát, học bài chuẩn bị kiểm tra
4	Rừng xà nu	<ul style="list-style-type: none"> - Hình tượng cây xà nu - biểu tượng của cuộc sống đau thương nhưng kiên cường và bất diệt. - Hình tượng nhân vật Tnú và câu chuyện bi tráng về cuộc đời anh thể hiện đầy đủ nhất cho chân lí: dùng bạo lực cách mạng để chống lại bạo lực phản cách mạng, đấu tranh vũ trang là con đường tất yếu để tự giải phóng. - Chất sử thi thể hiện qua cốt truyện, bút pháp xây dựng nhân vật, giọng điệu và vẻ đẹp ngôn ngữ của tác phẩm. 	HS xem tài liệu đã phát, học bài chuẩn bị kiểm tra
5	Những đứa con trong gia đình	<ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được nguồn gốc tạo nên sức mạnh tinh thần to lớn và những chiến thắng to lớn của dân tộc Việt Nam trong cuộc chiến chống Mĩ cứu nước. - Phẩm chất tốt đẹp của những con người trong gia đình Việt, nhất là Chiến và Việt. - Nghệ thuật trần thuật đặc sắc, nghệ thuật xây dựng tính cách nhân 	HS xem tài liệu đã phát, học bài chuẩn bị kiểm tra

		<p> vật và miêu tả tâm lí nhân vật, ngôn ngữ phong phú, góc cạnh, đậm chất hiện thực và màu sắc Nam Bộ.</p>	
6	Chiếc thuyền ngoài xa	<ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được quan niệm của nhà văn về mối quan hệ giữa nghệ thuật và cuộc đời, về cách nhìn đời và nhìn người trong cuộc sống: phải nhìn nhận cuộc sống và con người một cách đa diện, nghệ thuật chân chính luôn gắn với cuộc đời, vì cuộc đời. - Hai phát hiện của người nghệ sĩ nhiếp ảnh Phùng - Câu chuyện về người đàn bà hàng chài. - Tấm ảnh nghệ thuật trong bộ lịch cuối năm - Tình huống truyện độc đáo, mang ý nghĩa khám phá, phát hiện về đời sống. Điểm nhìn nghệ thuật đa chiều. Lời văn giản dị mà sâu sắc. - Thấy được những nét đặc sắc của tác phẩm và bước đầu nhận diện được một số đặc trưng cơ bản của văn xuôi Việt Nam sau 1975. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới
7	Thực hành về hàm ý	<ul style="list-style-type: none"> - Khái niệm về hàm ý (những nội dung, ý nghĩa mà người nói có ý định truyền báo đến người nghe nhưng không thể hiện trực tiếp mà nói gián tiếp để người nghe tự suy ra). - Một số cách thức tạo hàm ý thông dụng: Người nói chú ý vi phạm phương châm hội thoại như phương châm quan yếu, phương châm về lượng, về chất, về cách thức hoặc sử dụng các hoạt động nói gián tiếp. - Một số tác dụng có cách nói hàm ý: <ul style="list-style-type: none"> + Tạo hiệu quả mạnh mẽ, sâu sắc hơn cách nói tường minh. + Giữ được thể diện của các nhân vật giao tiếp và tính lịch sự trong giao tiếp. + Làm cho lời nói, câu văn hàm súc, ý vị, hấp dẫn. + Tạo điều kiện cho người nói có thể tránh được trách nhiệm về hàm ý. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới
8	Thuốc	<ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được thái độ của Lỗ Tấn trước thực trạng mê muội của người dân Trung Hoa trước Cách mạng Tân Hợi (1911) cũng như mong mỏi của tác giả về sự thức tỉnh của họ. - Ý nghĩa của hình tượng chiếc bánh bao tẩm máu người. - Ý nghĩa của hình tượng vòng hoa trên mộ người chiến sĩ cách mạng Hạ Du. - Nắm được đặc sắc cơ bản của truyện ngắn Lỗ Tấn: cô đọng, súc tích, giàu tính biểu trưng. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới
9	Rèn luyện kĩ năng mở bài, kết bài trong bài văn nghị luận	<ul style="list-style-type: none"> - Nhận diện và phân tích các cách mở bài, kết bài trong các văn bản nghị luận. - Có kĩ năng vận dụng linh hoạt các kiểu mở bài và kết bài thông dụng khi viết bài văn nghị luận. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới

10	<i>Số phận con người</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Hiểu được sự thật khốc liệt của chiến tranh cùng khát vọng vươn lên làm chủ số phận của người lính Xô Viết thời hậu chiến. - Nắm được đặc sắc nghệ thuật kể chuyện, nghệ thuật xây dựng nhân vật của truyện ngắn Sôlôkhốp. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới
11	<i>Ông già và biển cả</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Cảm nhận được vẻ đẹp của con người trong cuộc hành trình nhằm thực hiện khát vọng giản dị, lớn lao. - Hiểu được một cách khái quát nghĩa hàm ẩn của truyện ngắn của Hêminguê. - Ý chí và nghị lực của ông lão đánh cá trong cuộc chinh phục con cá kiếm cũng như chống chọi với sự dữ dội của biển khơi. - Chi tiết giản dị, chân thực, mang ý nghĩa hàm ẩn lớn lao. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới
12	<i>Diễn đạt trong văn nghị luận</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Các yêu cầu về diễn đạt của bài văn nghị. - Một số lỗi và cách sửa lỗi về diễn đạt trong bài văn nghị luận. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới
13	<i>Hồn Trương Ba, da hàng thịt</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Những ràng buộc mang tính tương khắc giữa thể xác và linh hồn trong nghịch cảnh trớ trêu: linh hồn nhân hậu, thanh cao phải sống nhờ, sống tạm một cách trái tự nhiên trong một thân xác phàm tục, thô lỗ. - Cuộc đấu tranh giữa linh hồn và thể xác để bảo vệ những phẩm tính cao quý, để có một cuộc sống thực sự có ý nghĩa, xứng đáng với con người. - Sự hấp dẫn của kịch bản văn học và nghệ thuật sân khấu, tính hiện đại và giá trị truyền thống, chất trữ tình đậm thấm bay bổng và sự phê phán quyết liệt, mạnh mẽ. 	HS xem tài liệu đã phát, soạn trước bài mới

Cần Thơ, ngày 25 tháng 3 năm 2020

• **Chú ý:**

- Đối với những bài ôn tập (học sinh đã học), các em cần đọc kỹ lại SGK, tập ghi chép, đề cương ôn thi THPT Quốc Gia và các bài luyện tập, gợi ý trọng tâm bài học qua đề cương ở trên.
- Đối với những bài chưa học, các em cần khai thác hướng dẫn tư học trong SGK thông qua: Tiểu dẫn, chú thích, câu hỏi hướng dẫn học bài; đề cương ôn thi THPT Quốc Gia; đề cương hướng dẫn tự học ở trên.
- Sau kỳ nghỉ phòng dịch bệnh, GVBM sẽ có bài kiểm tra việc ôn tập, chuẩn bị bài của học sinh cụ thể.
- **Tài liệu tham khảo gợi ý cho HS:**
 1. Vũ Quốc Anh, *Hướng dẫn thực hiện chuẩn kiến thức, kỹ năng môn Ngữ văn lớp 12*, NXB GD.
 2. Nguyễn Trọng Hoàn, *Tìm hiểu tác giả, tác phẩm văn học 12*, NXB GD.
 3. PGs, Tiến sĩ Trần Hữu Tá, *Văn học thành thị miền Nam 1954 – 1975*.
 4. Nguyễn Bích Thuận, *Các dạng đề thi tuyển sinh Đại học, Cao đẳng*, NXB ĐHQG Hà Nội.